

בעניין: _____ סאלם ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד עידו בלום ואח'

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

המשיב

תגובה והשלמת טיעון מטעם העותרים

העותרים מתכבדים בזאת להגיש לבית המשפט הנכבד תגובה לתגובה מטעם המשיב מיום 7.4.09 והשלמת טיעון מטעמם.

כאמור בעתירה, בשל דחיפותו של העניין הוגשה העתירה בתוך פרק זמן קצר, ועל כן לאחר הגשתה המשיכו העותרים לאסוף מסמכים ופרטים, וכן ערכו ביקור של עורך-דין אצל העותר.

בית המשפט הנכבד יתבקש להוציא צו על תנאי כמבוקש בעתירה, וכן:

א. **להוציא צו ביניים** אשר יורה למשיב להימנע מלגרש את העותר 1 מביתו שבגדה המערבית לרצועת עזה, כל עוד העתירה תלויה ועומדת, כאמור בבקשה לצו ביניים אשר הוגשה במסגרת העתירה.

ב. להורות על שחרורו המידי של העותר מן המשמורת הבלתי חוקית בה הוא מוחזק לביתו, כאמור בבקשה לצו "הביאס קורפוס" המוגשת בצמוד לתגובה זו, וכפי שיתואר בהמשך.

ג. ככל שעל אף האמור בתגובה זו ובבקשה לצו "הביאס קורפוס" המוגשת בצמוד לה, יוחלט שלא לשחרר את העותר באופן מידי לביתו, יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון בדחיפות מירבית.

תגובה והשלמת טיעון זו נתמכת בתצהיר מטעם העותר 1.

תוכן העניינים

3	.....	מבוא
3	.....	העתירה
3	.....	קצין משטרה של הרשות הפלסטינית ברצועת עזה – סכנת חיים של ממש
6	.....	מעברו של העותר מרצועת עזה לגדה המערבית בשנת 1995
7	.....	חיוו של העותר בגדה המערבית מאז שנת 1995
7	.....	החלטה העומדת למבחן: הוצאת צו גירוש מכוח הצו בדבר מניעת הסתננות בשל "שהייה בלתי חוקית" (ולא החלטה על גירוש מטעמי ביטחון)
8	.....	העותר אינו יכול להיחשב ל"מסתנן" ועל כן צו הגירוש חסר כל בסיס חוקי
10	.....	התייחסות לטענות המשיב
11	.....	הטענה לפיה היה על העותר להחזיק מאז שנת 1995 ב"היתר שהייה" – שהמשיב החליט לראשונה על קיומו בסוף שנת 2007
13	.....	הטענה לפיה היה על העותר להגיש "בקשה להשתקעות" ולקבל "היתר השתקעות" בגדה – שאינו קיים כלל
13	.....	המשיב עצמו הכיר בעבר בכך שעצם השהות הממושכת בגדה מהווה "העתקת מרכז חיים" מעזה לגדה
14	.....	קבלת היתר לפי הצו בדבר שטחים סגורים – באמצעות עדכון כתובת לפי הצו בדבר תעודות זהות?
15	.....	סמכות עדכון כתובות במרשם האוכלוסין הועברה לרשות הפלסטינית
16	.....	עדכון כתובת במרשם האוכלוסין – תנאי לחוקיות המגורים באותה כתובת?
17	.....	הטענה לפיה עצם ההכרזה על "שטח סגור" מחייבת בהכרח קבלת "היתר כניסה" כתוב, "היתר שהייה" ו"היתר השתקעות"
20	.....	הניסיון להחיל על העותר באופן רטרואקטיבי תפיסות וכללים שהתגבשו שנים רבות לאחר שעבר לגדה המערבית כדין
21	.....	פסקי הדין אליהם מפנה המשיב ומקרים אחרים
24	.....	סיכומם של דברים

מבוא

1. מפקד צבאי מכריז על איזור מגורים כלשהו בשטחים כ"שטח סגור".

תושב שטחים, מגיע על מזוודותיו, בתיאום עם המפקד הצבאי, לשער הכניסה.

המפקד הצבאי בוחן את מסמכיו, בודק את פרטיו, ומתיר לו להיכנס בלא כל תנאים או מגבלות.

אותו אדם בונה לו בית, עובד, לומד, מקים משפחה.

הוא אינו היחיד. רבים עוברים, כמוהו, להתגורר באותו שטח. כולם עוברים באותו אופן. הם אינם מסתננים דרך פרצות בגדר או עוברים בזחילה בחשכת הליל. כולם מגיעים לשער הכניסה הראשי ומצהירים על רצונם להיכנס. לכולם מתיר המפקד הצבאי להיכנס, ופותח בפניהם את השער בלא תנאים ומגבלות.

כעבור כמה שנים אותו אדם נעצר על ידי המפקד הצבאי לזמן קצר – אך משוחרר חזרה לביתו בלא כל טענה או מגבלה.

והנה, ארבע-עשרה שנה לאחר מכן, דופק המפקד הצבאי על דלתו בחצות הלילה, מטיח בו כי הוא "מסתנן" ו"שוהה בלתי חוקי" ובמחי יד מבקש לגרשו מביתו, ממשפחתו, מהחיים אשר בנה.

העתירה

2. עניינה של העתירה בהחלטתו של המשיב לגרש את העותר – פלסטיני המתגורר בבית-סאחור שבגדה המערבית מזה ארבע-עשרה שנה, נשוי ואב לשני ילדים קטנים – מביתו שבגדה המערבית לרצועת עזה, בהסתמך על כך שבמרשם האוכלוסין רשומה עדיין כתובתו באופן שגוי ברצועת עזה (על אף ניסיונותיו לעדכנה).

קצין משטרה של הרשות הפלסטינית ברצועת עזה – סכנת חיים של ממש

3. העותר הוא איש פת"ח וקצין במשטרה הפלסטינית של הפת"ח. ככזה, גירושו הכפוי לרצועת עזה עלול להוות עבורו סכנת חיים של ממש. במסגרת המאבק האלים והקשה שבין גורמי החמא"ס שברצועה לבין גורמי פת"ח, פועל החמא"ס ברצועה בצורה קשה כנגד אנשי כוחות הביטחון של הרשות מטעם הפת"ח, החל מהטלת "מעצרי בית" וחטיפתם ועד כדי עינויים והוצאה להורג.

4. בדו"ח מטעם ארגון אמנסטי, אשר פורסם **בחודש פברואר 2009**, בנוגע לפעילות החמא"ס נגד מתנגדיו ואנשי פת"ח בחסות המלחמה בעזה, הודגש כי:

The targets of Hamas' deadly campaign include former detainees accused of "collaborating" with the Israeli army... **as well as former members of the Palestinian Authority (PA) Security forces** and other activists of PA President Mahmoud Abbas' Fatah party. [...] Most of the victims were abducted from their homes; they were later dumped – dead or injured – in isolated areas, or were found dead in the morgue of one of Gaza's hospitals.

העתק מדו"ח ארגון אמנסטי מיום 10.2.09 מצורף ומסומן ע/3.

5. דו"ח של מרכז המידע למודיעין ולטרור של המרכז למורשת המודיעין (מל"מ) מיום **12.2.09**, אשר התבסס על הדו"ח של ארגון אמנסטי, הדגיש אף הוא כי:

מאז סוף דצמבר 2008, במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ולאחריו, הייתה חמאס מעורבת בחטיפות, הרג מכוון, עינויים ואיומים נגד מתנגדיה בתירוץ של שיתוף פעולה עם ישראל. **לפחות 24 בני אדם נורו למוות** על ידי חמאס בתקופה זו. רבים אחרים נורו ברגליהם, בברכיהם או במקומות אחרים בגופם **במטרה לגרום להם נכות קבועה**. אחרים היו קורבנות לעינויים ולמכות חמורות, שגרמו לפציעות.

קורבנות חמאס היו בעיקר אלה שהואשמו על ידה בעבר בשיתוף פעולה עם ישראל... כמו כן הותקפו **פעילים לשעבר בכוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית ופעילים המזוהים עם פתח**. הפעילות נגדם החלה **זמן קצר לאחר שהחל מבצע "עופרת יצוקה"** ונמשכה גם לאחר שהפסקת האש נכנסה לתוקפה. (ההדגשות במקור; ע.ב.).

("דיכוי מתנגדי חמאס ברצועה" (דו"ח של מרכז המידע למודיעין ולטרור, 12.2.09) [www.terrorism-info.org.il/malam_multimedia/Hebrew/\(heb_n/pdf/hamas_058.pdf](http://www.terrorism-info.org.il/malam_multimedia/Hebrew/(heb_n/pdf/hamas_058.pdf)

6. ארגון Palestinian Media Watch, העוקב אחר התקשורת הפלסטינית, אף הוא פרסם כי על-פי דיווחים בתקשורת מחודש **ינואר 2009**, חמאס הורה לאנשי פת"ח בעזה להישאר ב"מעצר בית" ומי שהפרו את ההוראה נורו במקום:

The reports from Gaza pointed out the death of dozens of Fatah members caused by Hamas members...

Gaza resident who lives in the town El-Bira, said that her father was killed the day before yesterday and nine of her family members were injured by shooting by Hamas, among them were three small children and two young people in critical condition...

[...]

The father was killed right in front of his children, because he didn't stay at home, after they placed him under house arrest, he and everyone who belongs to Fatah.

לדיווח המלא ראו: www.pmw.org.il/Bulletins_Jan2009.htm#b180109.

וראו גם :

עמירה הס, "החמאס מנצל את הלחימה כדי לדכא אנשי פתח ולחסל משת"פים",
הארץ 8.1.09.

Khaled Abu Toameh, " Hamas torturing Fatah members in Gaza", *The Jerusalem Post* 19.2.2009.

Jason Koutsoukis, "How Hamas uses murder and torture to erase Fatah rivals",
The Sydney Morning Herald 14.3.09.

7. גם דו"ח של ארגון Human Rights Watch תיאר את גורלם של אנשי כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית (בהווה או בעבר) ברצועת עזה. בדו"ח מקיף ביותר שהוציא הארגון בחודש יולי 2008, תוארו מקרים שונים בהם אנשי כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית ברצועת עזה נחטפו מבתיהם, עברו עינויים קשים ובכמה מקרים הוצאו להורג באכזריות.

הדו"ח המלא פורסם באתר האינטרנט של ארגון Human Rights Watch בכתובת:
http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iopt0708_1.pdf

8. **לפני ימים ספורים, 20.4.09, פרסם ארגון Human Rights Watch דו"ח עדכני נוסף בנושא**, תחת הכותרת "Under Cover of War: Hamas Political Violence in Gaza", המצביע על הימשכות פעולות המעצרים, העינויים וההרג על-ידי גורמי החמאס ברצועה, כנגד אנשי פת"ח ויריבים פוליטיים.

גם הדו"ח החדש מדגיש כי :

Hamas security forces have also used violence against known Fatah members, **especially those who had worked in the Fatah-run security services of the Palestinian Authority (PA).**

הדו"ח המלא פורסם באתר האינטרנט של הארגון בכתובת :

<http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iopt0409web.pdf>

9. המשיב טוען כי ערך "בדיקות" וכי "לא נשקפת לעותר סכנה ברצועת עזה". אולם ברור כי לכל היותר מדובר בהערכה כלשהי, שכן בעניינים כאלה לא תתכן קביעה עובדתית חד משמעית.

מובן כי לא ניתן לדעת בוודאות מה יהא גורלו של העותר ברצועה, אולם דבר אחד ודאי – **מחיר הטעות במקרה כזה הוא כבד מנשוא.**

מעברו של העותר מרצועת עזה לגדה המערבית בשנת 1995

10. העותר הוא קצין משטרה ברשות הפלסטינית. העותר נולד וגדל ברצועת עזה. בשנת 1995, במסגרת יישום הסכם הביניים בין ישראל לבין אש"ף ("הסכם אוסלו"), הוצב העותר – יחד עם שוטרים פלסטינים נוספים – בגדה המערבית. **יודגש, כי מעברו של העותר מהרצועה לגדה, יחד עם שוטרים רבים אחרים, וכן הצבתם ברחבי הגדה בהתאם להסכם הביניים, נעשו בתיאום מלא בין הצד הפלסטיני לבין הצד הישראלי.**

11. פריסת כוחות המשטרה הפלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה הוסדרה בנספח I להסכם הביניים, בסעיף IV ובתוספות 2 ו-3. יצוין, כי בהסכם הביניים נקבע כי השוטרים יגויסו אף מחוץ-לארץ, וכי שוטרים פלסטינים המגיעים מחוץ-לארץ יהיו רשאים להיות מלווים על ידי בני זוגם וילדיהם (סעיף IV.4):

המשטרה הפלסטינית תהיה מורכבת משוטרים שיגויסו מהאיזור ומחוץ-לארץ (נושאי דרכונים ירדניים או מסמכים פלסטיניים שהונפקו על ידי מצרים)... שוטרים פלסטינים המגיעים מחוץ-לארץ רשאים להיות מלווים על ידי בן/בת זוגם ובנים ובנות.

בהתאם לכך, המשטרה הפלסטינית אכן קובצה ממקומות שונים בעולם הערבי. כולם הגיעו עם משפחותיהם, קיבלו תעודות זהות של השטחים ומתגוררים שם עד עצם היום הזה. מובן, כי אם הסכימה ישראל כי שוטרים פלסטינים אשר אינם תושבי שטחים יוכלו להתגורר דרך קבע במקום בו יוצבו בשטחים, קל וחומר כי לא הייתה כל מגבלה לכך ששוטרים שהם תושבי השטחים יוכלו לעשות כן, וכאמור לעיל, בפועל אכן נעשה הדבר בתיאום מלא עם ישראל.

12. הנה כי כן, העותר עבר מרצועת עזה לגדה המערבית במסגרת תפקידו כשוטר והוצב בבית-לחם – שם הוא מוצב ומשרת עד היום – בהתאם לדין, בתיאום מלא עם ישראל, בידיעתה ובהסכמתה הברורה.

13. יהא זה אבסורד גמור לטעון היום, לאחר ארבע-עשרה שנה, שכל השוטרים הפלסטינים שהועברו מרצועת עזה לגדה המערבית בשלב פריסת כוחות המשטרה הפלסטינית ע"פ הסכם הביניים, בהסכמה ובתיאום בין הצדדים, הם בגדר "מסתננים" ו"שוהים בלתי חוקיים" בבתיהם שבגדה.

14. אין פלא, אם כן, שבמהלך השנים הרבות בהן הוא מתגורר בגדה המערבית, מעולם לא נטען כלפי העותר כי הוא "שוהה בלתי חוקי" או כי יש פסול חוקי כלשהו בהמשך מגוריו בביתו שם. ההיפך הוא הנכון – כזכור, לאחר שנעצר בשנת 2002 (דהיינו, לאחר שבהתאם לעמדתו הנוכחית של המשיב שהה בביתו שבגדה כבר שבע שנים באופן שהוא כביכול "לא חוקי"), שוחרר העותר על-ידי גורמי המשיב אחר כבוד חזרה לביתו שבגדה המערבית, בלא כל טענות בדבר המשך מגוריו שם.

חיינו של העותר בגדה המערבית מאז שנת 1995

15. כאמור לעיל, מאז שנת 1995 מתגורר העותר בבית סאחור שבגדה המערבית. שם גר, עבד, נישא, גידל את ילדיו ובנה את חייו.
- העתק חוזה הנישואין של העותרים, אשר נחתם באופן אישי על ידי העותר ביום 20.8.02 בבית הדין השרעי בבית-לחם, מצורף ומסומן ע/4.
- העתק חוזה שכירות דירה בבית-סאחור לתקופה שבין 1.1.02 – 1.1.10, אשר נחתם ע"י העותר ביום 1.1.02, מצורף ומסומן ע/5.
- העתק אישור מעיריית ג'נאטא שבנפת בית-לחם על פנייתו של העותר לקבלת היתר בנייה באיזור בית-לחם מיום 15.8.05 מצורף ומסומן ע/6.
- העתק היתר בנייה שהונפק עבור העותר בעיריית ג'נאטא שבנפת בית-לחם ביום 12.2.06 מצורף ומסומן ע/7.
- העתק חוזה לרכישת חלקת אדמה באיזור בית-לחם, אשר נחתם ע"י העותר בבית-לחם ביום 15.11.06, מצורף ומסומן ע/8.
- העתק יפוי-כוח שניתן לעותר במסגרת עסקה בה רכש חלקת אדמה בבית-לחם, ואשר נחתם בבית-המשפט בבית-לחם ביום 29.4.08, מצורף ומסומן ע/9.
- העתקי תלושי שכר שהונפקו לעותר על-ידי הרשות הפלסטינית, עבור עבודתו במשטרה הפלסטינית בבית-לחם, לחודשים ספטמבר 2003, אוגוסט 2004, נובמבר 2005 וינואר 2006, מצורפים ומסומנים ע/10.

ההחלטה העומדת למבחן:

הוצאת צו גירוש מכוח הצו בדבר מניעת הסתננות בשל "שהייה בלתי חוקית" (ולא החלטה על גירוש מטעמי ביטחון)

16. המשיב מנסה להדגיש בתגובתו את הטענות הביטחוניות הקיימות, לכאורה, כנגד העותר, אולם השאלה המרכזית העומדת על הפרק אינה השאלה הביטחונית, שכן ממילא הבסיס והתנאי ההכרחי לתקינות החלטתו של המשיב לגרש את העותר הוא שאכן מדובר ב"מסתנן" ו"שוהה בלתי חוקי".
17. מובן כי אם העותר אינו "מסתנן", הרי שלא ניתן לגרשו כ"מסתנן" בלא קשר לטיעונים ביטחוניים. יוזכר, כי לרשות המפקד הצבאי עומדים מגוון אמצעים בהם הוא יכול לנקוט כלפי מי שיש לו כלפיהם טענות ביטחוניות – גם אם אינם "מסתננים".

18. ההחלטה העומדת למבחן בענייננו אינה, איפה, החלטה על "גירוש מטעמי ביטחון", כי אם החלטה על "גירוש מסתנן", וכזאת יש לבחנה.

כדברי הנשיא שמגר:

לשם הסרת ספק ברצוני להוסיף ולהבהיר כי אין גם לערבב את סמכות הגירוש כלפי מסתנן עם סמכות הגירוש מטעמי ביטחון המוגדרת בתחיקה אחרת. כפי שהוסבר, מתייחסת סמכות הגירוש לפי הצו בדבר מניעת הסתננות אך ורק למי ששוהה באזור אחרי שנכנס אליו שלא כדין... הסמכות לגרש קמה ועולה בשל היותו של פלוני מסתנן, היינו, בשל היותו מי שנכנס לאזור ביודעין ושלא כדין לאחר שהייה אחרי מועד פלוני בארצות המפורטות בצו ותו לא.

(בג"ץ 454/85 דהמודי נ' שר הבטחון, פ"ד לט(3) 401, 410 (1985)).

19. לאור האמור, הניסיון "לנפנף" בטענות ביטחוניות כלפי העותר, אינו אלא ניסיון לזרות חול בעיני בית המשפט, שכן אם אכן, כפי שטוענים העותרים, יהא זה אבסורד גמור לראות בעותר "מסתנן", הרי מובן שהטענות הביטחוניות אינן מעלות ואינן מורידות.

העותר אינו יכול להחשב ל"מסתנן" ועל כן צו הגירוש חסר בסיס חוקי

20. כאמור בתגובת המשיב, ביום 30.3.09 הוצא כנגד העותר צו גירוש מהגדה על פי הצו בדבר מניעת הסתננות (מס' 329), התשכ"ט-1969, אשר לטענת המשיב "מהווה גם אסמכתא להחזקתו במשמורת עד להרחקתו לרצועת עזה". הצו צורף לתגובת המשיב כנספח מ/ש.3.

21. אולם מדובר בהליך חסר כל בסיס חוקי, שכן ברור וגלוי שהעותר אינו יכול להיחשב כלל "מסתנן" על פי הצו בדבר מניעת הסתננות!

22. ראשית, כאשר עבר העותר מרצועת עזה לגדה המערבית (וגם שנים לאחר מכן) לא הייתה כל מחלוקת כי רצועת עזה והגדה המערבית מהוות יחידה טריטוריאלית אחת. זה היה הבסיס להסכם הביניים. בית המשפט תיאר זאת בפרשת עג'ורי, בהתייחסו לאפשרות להוציא צו "תיחום מגורים" מהגדה המערבית לרצועת עזה ולהפך – על בסיס היותן איזור אחד:

בעניין שלפנינו, עניין לנו בהעברה כפויה של אדם ממקום מגוריו למקום אחר באותו אזור, וזאת בשל צרכי ביטחון בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית...

נטען בפנינו כי אזור חבל עזה - אליו מבקש המפקד הצבאי של אזור יהודה והשומרון להעביר את העותרים - מצוי מחוץ לאזור [...]

דינה של טענה זו להידחות... מבחינה חברתית ופוליטית, נתפסים שני האזורים על ידי כל הנוגעים בדבר כיחידה טריטוריאלית אחת, תוך שהחקיקה של המפקד הצבאי בהם הינה בעלת תוכן זהה. כך, למשל, הופנינו על ידי בא כוח המשיב להוראת סעיף 11 להסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (ה- Israeli-Palestinian Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip) הקובע:

"The two sides view the West Bank and the Gaza Strip as a single territorial unit, the integrity and status of which shall be preserved during the interim agreement."

הוראה זו חוזרת גם בסעיף 31(8) להסכם, ועל יסודה נקבעו מנגנוני "המעבר הבטוח" שבין אזור יהודה והשומרון לבין אזור חבל עזה. כמו כן, אין בהסכם

זה כדי להכריע בענייננו, אך יש בו כדי ללמד על כך כי שני האזורים נתפסים כאזור אחד בו שולטת מדינת ישראל מכוח התפיסה הלוחמתית.

[...]

אין לראות באזור יהודה ושומרון ובאזור חבל עזה שני אזורים הזרים זה לזה, אלא יש לראותם כאזור אחד.

(בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל, תק-על 1021 (3)2002, 1029-1028).

23. בהתאם לכך, סעיף 1 לצו בדבר מניעת הסתננות אכן קובע כי "מסתנן" הוא רק מי שהגיע מחוץ לשטחים ונכנס אליהם "ביודעין ושלא כדין" לאחר שהייה באחת מתוך המדינות הזרות הגובלות בישראל:

"מסתנן" – מי שנכנס לאזור ביודעין ושלא כדין לאחר ששהה בגדה המזרחית של הירדן, בסוריה, במצרים, או בלבנון לאחר היום הקובע.

העתק מהצו בדבר מניעת הסתננות (מס' 329), התשכ"ט-1969 מצורף ומסומן ע/11.

24. מובן כי אדם לא יכול להחשב כ"מסתנן" אם נכנס מתוך חלק אחד של האיזור לחלק אחר של האיזור, וממילא גם לשון הצו מוציאה אדם כזה מתחולתו.

25. יצוין, כי בהתייחסו לצו בדבר מניעת הסתננות אשר הוצא ביחס לרצועת עזה, הבהיר בית המשפט כי בעת הוצאת הצו המקורי בשנת 1967 יכול היה להחשב גם מי שעבר בין הגדה לבין עזה כ"מסתנן". אולם, בשנת 1969 שונה הצו, ונוסחו מאז – הזהה לנוסחו של הצו בדבר מניעת הסתננות ביחס לגדה המערבית, הרלבנטי לענייננו – מוציא במפורש מתחולתו את מי שעבר בין הגדה לרצועת עזה:

ביום 4 בספטמבר 1967 פורסם באזור רצועת עזה הצו בדבר מניעת הסתננות (רצועת עזה וצפון סיני) (מס' 82), תשכ"ז-1967, לפיו נקבעה ההסתננות כעבירה והובאה הגדרה של המסתנן, המתייחסת על-פי נוסחה אל מי שנכנס לאזור ביודעין ושלא כדין לאחר ששהה באזור אחר, במצרים, בגדה המזרחית של הירדן, באזור הגדה המערבית, בסוריה או בלבנון. תחילתו של הצו מיום 6.6.67.

אגב, גם כניסה לעזה אחרי שהות קודמת ביהודה ושומרון הייתה בגדר הסתננות בעת פירסומו של הצו הנ"ל, אם לא נתקבל היתר לכניסה לאזור.

[...]

סיכומו של דבר, מי שנכנס לאזור עזה אחרי יום 6.6.67, אחרי ששהה באחת מן המדינות הנ"ל או ביהודה ושומרון, בלי שהוענק לו רישיון, אישי או כללי כדי שכניסתו תהיה כדין, נחשב ברצועת עזה למסתנן...

הצו שהוא בתוקף כיום הוא הצו בדבר מניעת הסתננות (רצועת עזה וצפון סיני) (מס' 290), מיום 18.6.69, המביא בסעיף 1 הגדרה של מסתנן אשר זה נוסחה:

"מסתנן" - מי שנכנס לאזור ביודעין ושלא כדין לאחר ששהה בגדה המזרחית של הירדן, בסוריה, במצרים, או בלבנון לאחר היום הקובע".

השוני המטריאלי שבהגדרה זו הוא בהוצאתה מן ההגדרה של התייחסות לשהות בשטח מוחזק אחר.

(בג"ץ 159/84 שאהין נ' מפקד כוחות צה"ל, פ"ד לט(1) 309, 318-319; ההדגשה הוספה).

26. טופס התשאול אשר נערך לעותר עובר להוצאת הצו (צורף לתגובת המשיב כנספח מש/2), חושף את גודל האבסורד:

הטופס מוכתר בשם "נוהל גירוש ירדנים" (בצדו השמאלי למעלה) ומכוון כולו לזרים אשר אכן הגיעו ממדינות זרות ואינם תושבי השטחים. כך למשל, על פי הטופס, יש לזהות את המיועד להרחקה על פי מס' תעודת זהות זרה או דרכון, יש לרשום מהי ארץ המוצא וכיוב'.
 27. לאור האמור, מובן כי צו הגירוש שהוצא לעותר כ"מסתנן" על פי הצו בדבר מניעת הסתננות הוא חסר כל בסיס חוקי ואין לו כל תוקף.

משמעות הדבר היא כי מאז יום 30.3.09 מוחזק העותר במשמורת בלא כל אסמכתא חוקית!

התייחסות לטענות המשיב

28. טענותיו העיקריות של המשיב כלפי העותר, עליהן הוא מבקש לבסס את הקביעה כי העותר הוא לכאורה "מסתנן" ו"שוהה בלתי חוקי" בביתו הן שתיים:

א. מאז נכנס לגדה המערבית, מעולם לא הונפק לעותר "היתר שהייה" שם.

ב. העותר לא הגיש "בקשה להשתקעות" בגדה, ולא קיבל "היתר השתקעות" שם.

29. כאמור לעיל, ממילא לא ניתן לראות בעותר "מסתנן" והטענות בעניין זה הן מופרכות מן היסוד. אולם, כפי שיפורט להלן, גם אם יבקש המשיב לבסס את טענותיו על היות הגדה המערבית "שטח סגור", הרי גם אז מדובר בטענות חסרות כל בסיס, עד כדי אבסורד ממש – הן מן ההיבט העובדתי והן מן ההיבט המשפטי.

**הטענה לפיה היה על העותר להחזיק מאז שנת 1995 ב"היתר שהייה" -
שהמשיב החליט לראשונה על קיומו בסוף שנת 2007**

30. המשיב טוען בתגובתו כלפי העותר כי "מעולם לא הונפק לו היתר שהייה באיו"ש" (כך, למשל, בסעיף 7 לתגובת המשיב), אולם המשיב "שוכח" לציין כי החליט לראשונה על עצם קיומם של "היתרי שהייה" רק בסוף שנת 2007, דהיינו 12 שנה לאחר שעבר העותר מרצועת עזה לגדה!

31. כך, בתשובה לפנייה לפי חוק חופש המידע שהופנתה ע"י העותרת 5 למתאם הפעולות בשטחים, בנוגע ל"היתרי שהייה" לפלסטינים בגדה המערבית, הודיע דובר המתפ"ש ביום 18.5.08 כי **היתר השהייה הראשון אי פעם הונפק רק בתאריך 25.12.07!**

עוד נכתב כי "**החל מחודש נובמבר 2007** תושב רצועת עזה השוהה באיו"ש נדרש להחזיק בהיתר 'שהייה ביהודה ושומרון' וההיתר נועד למטרה זו בלבד".

העתקי פניית המוקד להגנת הפרט, ותשובת דובר מתאם הפעולות בשטחים מיום 18.5.08 מצורפים ומסומנים ע/12-ע/13.

32. מצער הדבר כי המשיב בחר "להשמיט" בתגובתו עובדה מרכזית זו, ולהטיח בעותר האשמות שוא על כך שמאז שעבר לגדה באמצע שנות התשעים לא החזיק בהיתר – **שכלל לא היה קיים** בעת מעברו ואף שנים רבות לאחר מכן!

33. למעשה, במשך שנים על גבי שנים ההיתר היחיד אשר נדרש לשם מעבר בין עזה לגדה (ולחפך) היה היתר כניסה לישראל, הדרוש באופן טבעי לשם מעבר בין שני חלקי השטחים דרך ישראל.

דהיינו, כאשר מציין המשיב כי מי שעבר מרצועת עזה לגדה קיבל מן המשיב "היתר מעבר" (בסעיף 20 לתגובתו), הרי אין מדובר אלא ב**היתר כניסה לישראל** שנועד לאפשר את המעבר בישראל, ולא יותר מכך. מצער הדבר שגם כאן בחר המשיב להשמיט פרט מהותי ולהסתפק באמירה הלאקונית כי מי שעבר היה מקבל "היתר מעבר", תוך יצירת רושם מוטעה שדובר, כביכול, ב"היתר שהייה" בגדה.

למעלה מן הצורך, יודגש כי הטענה המשתמעת כאילו היתר הכניסה לישראל שימש גם כ"היתר שהייה" בתוך השטחים היא חסרת כל הגיון וכל בסיס – במיוחד לאור העובדה כי גם במקרים בהם אפשר המשיב במפורש מעבר לצמיתות או לתקופות ממושכות בין שני חלקי השטחים, **הנפיק היתר כניסה לישראל יום אחד בלבד, דהיינו רק למשך הזמן הדרוש למעבר בתוך ישראל ולא יותר מכך.**

34. כך היה, למשל, בעניינו של מר חאלד כחלות (בג"ץ 5504/03), בעניינו של מר נדאל נבאהין (בג"ץ 3555/05), ובעניינו של מוחמד ג'דילי (בג"ץ 4465/05), כולם פלסטינים המתגוררים בגדה המערבית במשך שנים, אשר המשיב סירב תחילה לאפשר להם לשוב מרצועת עזה לבתיהם שבגדה, בהסתמך על כך שמענם רשום באופן שגוי ברצועת עזה.

בכל אותם מקרים, בעקבות עתירה לבג"ץ, אפשר המשיב את חזרתם לצמיתות לבתיהם בגדה המערבית. המשיב אף נתן בעניינם הודעות מטעם פרקליטות המדינה המצהירות על כך שיוכלו לקבל מענה לפנייתיהם במת"קים שבגדה, ואף לצאת לחו"ל ולחזור דרך גשר אלנבי.

ההיתר היחיד שהנפיק המשיב לשם חזרתם לגדה המערבית לצמיתות באותם מקרים – כמו גם במקרים רבים אחרים – היה היתר כניסה לישראל ליום אחד בלבד אשר נועד לאפשר את מעברם הקצר בתוך ישראל ותו לא.

העתקי המכתבים מטעם פרקליטות המדינה בעניינם של מר נבאהין, מר ג'דילי ומר כחלות מצורפים ומסומנים ע/14.

העתקי היתרי הכניסה לישראל ליום אחד בלבד אשר הנפיק המשיב לשם מעברם של מר נבאהין ומר ג'דילי דרך ישראל, לגדה המערבית לצמיתות, מצורפים ומסומנים ע/15.

35. בניסיון קלוש להסביר את המציאות, בה בפועל הנפיק המשיב היתרי כניסה לישראל לפרק זמן קצר בלבד (המספיק רק למעבר בישראל), בלא כל קשר לשהייה בגדה או משכה, טוען המשיב כי תוקף ההיתר היה פג "כאשר מומשה המטרה שלשמה ניתן ההיתר". מובן שמדובר באבסורד גמור, שכן משמעות הדבר היא שהמשיב הנפיק, לטענתו, היתרי כניסה לישראל שאינם מוגבלים בזמן, וממילא אינם ניתנים לבדיקה ולאכיפה. מובן שלחייל במחסום אין כל דרך לבדוק או לדעת האם אדם שקיבל היתר למטרה "ביקור קרובים" או "טיפול רפואי" אכן מימש כבר את המטרה אם לאו.

יתרה מכך: מדובר, כאמור בהיתרי כניסה לישראל. האם המשיב מבקש לטעון ברצינות כי תוקפם של "היתרי כניסה לישראל" אשר מונפקים על ידו אינם מוגבלים דווקא בזמן, אלא תלויים אך ב"מימוש מטרת הכניסה"? האם מוחלת התיזה הזאת גם על כל אותם שוהים בלתי חוקיים אשר נתפסים בישראל לאחר שחלף מועד ההיתר, והרשויות אכן נמנעות מלגרשם מישראל לשטחים אם טרם "מימשו את מטרת ההיתר"?

36. הנה כי כן, במשך שנים על גבי שנים (למעלה מעשר שנים לאחר שעבר העותר לגדה) לא היה קיים כלל "היתר שהייה" לפלסטינים בגדה, ואילו היתר הכניסה לישראל כשמו כן הוא – היתר שהוצא לשם מעבר דרך ישראל בין חלקי השטחים.

אכן, כדברי המשיב, כאשר עבר העותר לגדה המערבית הוא לא החזיק ב"היתר שהייה". אולם הסיבה היחידה לכך היא שהמשיב עצמו החליט להנפיק היתרים כאלה רק שתיים-עשרה שנה לאחר מכן!

הטענה לפיה היה על העותר להגיש "בקשה להשתקעות" ולקבל "היתר השתקעות" בגדה

37. האבסורד שבטענותיו של המשיב לגבי "היתר השהייה" בגדה, אשר החליט על קיומו רק לאחרונה, מחוויר אל מול האבסורד שבטענות לגבי "היתר השתקעות". שכן מאז שנת 1967 ועד עצם היום הזה, מעולם לא היה קיים "היתר השתקעות" או "היתר העתקת מקום מגורים" לפלסטיני בגדה המערבית – יהא מענו הרשום אשר יהא.

38. גם בעניין זה, בניסיון להסביר את המציאות בה, בפועל, לא היה מעולם "היתר העתקת מקום מגורים בשטחים", טען המשיב בעבר כי הפרוצדורה, כביכול, לבקשה וקבלה של "היתר להעתקת מקום מגורים" הינה הפרוצדורה של שינוי מען במרשם האוכלוסין.

דהיינו, בהתאם לטענה זו, מאז ומעולם, כאשר אדם שעבר מישוב כלשהו שנמצא בעזה לישוב בגדה המערבית הגיש הודעה על עדכון מענו הרשום, ראה בכך המשיב "בקשה להעתקת מקום מגורים", ועדכון המרשם בפועל היווה את ה"היתר" הנדרש – בעוד אם עבר לאותו מקום מישוב כלשהו שנמצא בגדה, אותו טופס בדיוק היווה עדכון כתובת בלבד ולא יותר מכך. אין זאת, כי מדובר בטענה חסרת בסיס וחסרת הגיון, כפי שיתואר להלן:

המשיב עצמו הכיר בעבר בכך שעצם השהות הממושכת בגדה מהווה "העתקת מרכז חיים" מעזה לגדה

39. בעבר, במספר הזדמנויות, הכיר המשיב בכך כי די בעצם השהות הממושכת בגדה המערבית של פלסטיני בעזה, כדי להוות "העתקת מרכז חיים" רשמית בעניינו.

40. כך היה, למשל, בעניינו של מר תורכי פיראני. מר פיראני הוא יליד עזה, אשר עבר בשנת 1997 להתגורר בגדה המערבית. גם הוא לא ביקש ולא קיבל כל "היתר שהייה" או "היתר השתקעות" – שכאמור לא היו קיימים כלל. בדומה לעותר בעתירה זו, גם הוא בנה את חייו בגדה המערבית, התחתן והקים משפחה. בשנת 2006 נכנס מר פיראני לרצועת עזה, על מנת לבקר את אחיו החולה שהתגורר שם. כאשר ביקש לשוב לביתו שבגדה, סירב המשיב לאפשר את חזרתו, בהסתמך על מענו הרשום ברצועת עזה.

41. בעקבות פניית המוקד להגנת הפרט, נתקבלה תשובה מלשכת היועץ המשפטי במת"ק עזה, מטעם מחלקת הדין הבינלאומי, כדלקמן:

מן העיון בבקשתך עולה כי מרשך שהה מזה כעשר שנים באיו"ש, שם נשא אישה והקים משפחה. מאז 26/3/2006 שוהה מרשך ברצועת עזה וכעת ברצונו לחזור למשפחתו וילדיו הנמצאים כיום באיו"ש.

על מנת שנוכל להמשיך ולטפל בבקשה, נבקש כי תמציאו **אסמכתאות המעידות על הזיקה של התושב שבנידון לשטחי איו"ש ומעידות על שהותו ארוכת השנים שם, המהווה למעשה העתקת מרכז חייו לאיו"ש.**

העתק התשובה מיום 27.8.07 מצורף ומסומן ע/16.

42. יצוין, כי לאחר שהועברו המסמכים הנדרשים השתהה המשיב זמן רב בטיפול בבקשה, ועל כן הוגשה עתירה בעניין (בג"ץ 9386/07). בעקבות העתירה אפשר המשיב את חזרתו של מר פיראני לביתו ומשפחתו שבגדה המערבית. למותר לציין כי חזרתו לביתו התאפשרה באמצעות היתר כניסה לישראל ליום אחד אשר אפשר את מעברו בישראל ותו לא.

קבלת היתר לפי הצו בדבר שטחים סגורים – באמצעות עדכון כתובת לפי הצו בדבר תעודות זהות?

43. כאמור, עמדת המשיב היא שהדרישה ל"היתר העתקת מקום מגורים" מוסדרת, לכאורה, בצו בדבר שטחים סגורים. אולם בה בעת הוא טוען שהסמכות והפרוצדורה בכל הנוגע למען הרשום הייתה דווקא על פי הצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (צו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין (יהודה והשומרון) (מס' 297), התשכ"ט-1969).

44. יודגש, כי על פי טענת המשיבים, הדרישה והפרוצדורה לקבלת "היתר העתקת מקום מגורים" היו קיימות עוד קודם להסכם הביניים ("הסכם אוסלו"). דהיינו, על פי עמדה זו, הצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין, הוא אשר קבע כביכול את הפרוצדורה להגשת בקשות "העתקת מקום מגורים" על פי הצו בדבר שטחים סגורים – לפחות עד שנת 1995.

45. המצב המשפטי, טרם החתימה על הסכם אוסלו, בעניין עדכון הכתובת הרשומה, עוגן בסעיף 13 לצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין ולפיו חובתו של תושב השטחים להודיע לרשות המוסמכת על שינוי מענו תוך 30 יום לאחר השינוי בפועל:

חל שינוי או תיקון באחד הפרטים המנויים בסעיף 11, חייב תושב שקיבל תעודת זהות להודיע על שינוי תוך 30 יום ללשכת מרשם האוכלוסין שבשטח סמכותה נמצא מקום מגוריו, כפי שייקבע על ידי הרשות המוסמכת.

מדובר בחובת דיווח רטרואקטיבי בלבד על שינוי מענו של פלסטיני תושב השטחים, בדומה לחובה החלה על ישראלים בתוך ישראל, והדבר לא היה מותנה באישור מוקדם או מאוחר של המפקד הצבאי או כל גורם אחר.

46. לאור האמור, נראה שאין צורך להכביר מילים בדבר האבסורד הקיצוני הטמון בתיזה לפיה הסעיף האמור קבע, למעשה, את הפרוצדורה להגשת בקשות על-פי הצו בדבר שטחים סגורים. יתרה מכך – אפילו לו היה המפקד הצבאי אכן מחליט לפעול באופן מוזר ותמוה שכזה, הרי אין לצפות כי אדם מן השורה ינחש כי כאשר הוא מוסר לפקיד משרד הפנים טופס הודעה על כתובתו החדשה, למעשה החליט המפקד הצבאי לראות בכך "בקשת השתקעות" על פי הצו בדבר שטחים סגורים – בדיוק כפי שאדם בישראל אשר מגיש את הטופס הישראלי המקביל (והזהה כמעט) במשרד הפנים לא מצפה שיהיה בכך דבר מעבר למה שהוא: עדכון כתובת.

47. למותר לציין כי תיזה תמוהה זו לא הוחלה ולא נטענה מעולם בנוגע לנתינים זרים אשר ביקשו להשתקע בתוך השטח הסגור – אף כי השטח הוא אותו השטח, והצו אותו הצו.

סמכות עדכון כתובות במרשם האוכלוסין הועברה לרשות הפלסטינית

48. בהסכם הביניים בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית ("הסכם אוסלו"), הועברו הסמכויות בתחום מרשם האוכלוסין לידי הרשות הפלסטינית, ונקבע כי הרשות הפלסטינית תנהל את מרשם האוכלוסין של תושבי השטחים. המרשם שבניהול הרשות הוא המרשם הקובע.

יצוין, כי הסמכויות אשר הועברו לרשות הפלסטינית הן בדיוק אותן הסמכויות אשר היו בידי המפקד הצבאי, ולא יותר מכך. דהיינו, הסמכויות על פי הצו בדבר תעודות זהות ומרשם אוכלוסין הועברו כפי שהן לרשות הפלסטינית, ובתוך כך הסמכות לקבלת הודעות עדכון כתובת שהייתה קבועה בסעיף 13 האמור לעיל.

49. יחד עם העברת הסמכות, נקבעו נהלי עדכון שמטרתם :

...to avoid discrepancies and with a view to enabling Israel to maintain an updated and current registry.

אחד הנהלים, הקבוע מפורשות בהסכם בסעיף 28 לנספח III, הוא כי :

The Palestinian side shall inform Israel of every change in its population registry, **including, inter alia, any change in the place of residence of any resident.**

50. יש לציין כי הסכם אוסלו, וסעיף 28 לנספח III, מדברים כל העת על "תושבי רצועת עזה והגדה המערבית" בנשימה אחת, ומתייחסים למרשם אחד ולא לשני מרשמי אוכלוסין. אין שום התייחסות מיוחדת לשינוי מען בין שני חלקי השטחים, וזאת בהתאם לעקרון היסוד הקבוע בהסכם, לפיו רצועת עזה והגדה המערבית מהוות יחידה טריטוריאלית אחת.

51. מנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), התשנ"ו-1995 (להלן: **מנשר מס' 7**), עיגן לתוך החקיקה הצבאית את הסכם אוסלו, כולל נספח III. כך נקבע בסעיף 5 למנשר :

העברת הכוחות ותחומי האחריות בהתאם לנספח III להסכם הביניים כוללת את העברת כל הזכויות, החובות וההתחייבויות הנוגעות אליהם, ויחולו בעניין זה הוראות הסכם הביניים.

52. הדברים מפורשים וברורים : הסמכות לעדכן את מענו הרשום של תושב הרשות הפלסטינית הועברה לידי הצד הפלסטיני. על מנת להבטיח כי בידי ישראל יימצא העתק מדויק של מרשם האוכלוסין הפלסטיני, נקבע על כי על הצד הפלסטיני לעדכן בדיעבד את הצד הישראלי על כל שינוי שערך במרשם – תוך שמודגשת באופן מיוחד החובה להודיע על שינויים שערך הצד הפלסטיני במען הרשום.

53. יודגש, כי בעבר הכיר המשיב במפורש בכך שהסמכות בעניין שינויי מען – לרבות שינויי מען בין עזה לגדה – עברה כולה לידי הרשות הפלסטינית.

כך, למשל, ביום 4.12.95 – **יום אחד לפני מעברו של העותר מרצועת עזה לגדה המערבית** – פנתה ח"כ נעמי חזן אל האלוף אורן שחור, אז מתאם הפעולות בשטחים, והעלתה מספר שאלות בעניין המעבר בין עזה והגדה המערבית, ובין היתר בנוגע לשינוי מען מהגדה לרצועה ולהפך.

ביום 9.1.96 (לאחר הוצאת מנשר מס' 7, אשר עיגן כאמור את נספח III להסכם בחקיקה הצבאית הפנימית של השטחים), התקבלה התשובה מעוזר מתאם הפעולות בשטחים, סא"ל שמוליק אוזנבוי, ואשר לפיה:

במהלך חודש ינו' 96 עתיד להפתח "המעבר הבטוח" שיקשר בין עזה לאיו"ש.

בעקבות פתיחת המעבר, יתאפשר מעברם החופשי של תושבי עזה-איו"ש בין האזורים.

באשר לשאלתך בנוגע לשינוי מען מהגדה לרצועה, הריני להודיעך כי הטיפול בנושא עבר לאחריות הרש"פ ולכן יש לפנות אליהם בענין זה.

העתק מכתבו של עוזר מתאם הפעולות בשטחים מיום 9.1.96 מצורף ומסומן ע/17.

עדכון כתובת במרשם האוכלוסין – תנאי לחוקיות המגורים באותה כתובת?

54. נקודת המוצא ביחס למרשם האוכלוסין, הינה כי מרשם האוכלוסין הינו מרשם סטטיסטי-תיעודי, המהווה לכל היותר ראיה לכאורה לאמיתותו (למעט פרטים מסוימים כאמור בחוק). כך נפסק כבר לפני ארבעים וחמש שנה, בפרשת פונק-שלינגר:

ברור הדבר ונעלה מספק, כי תפקידו של פקיד רישום... אינו אלא תפקיד של מאסף חומר סטטיסטי לצורך ניהול ספר התושבים.

(בג"ץ 143/62 פונק שלינגר נ' שר-הפנים פ"ד יז(1), 225, 243 (1963)).

55. מאז פרשת פונק שלינגר קבע בית-המשפט העליון, וחזר וקבע, כי תפקידו של פקיד רישום אינו אלא תפקיד של איסוף חומר סטטיסטי, ושום סמכות שיפוטית לא ניתנה בידו. על כן, הפקיד חייב לרשום את שהאזרח אומר לו, אלא אם כן הדברים אמורים ב"אי-נכונות של רישום הגלויה לעין, והיא אינה מוטלת בספק סביר".

ראו:

בג"ץ 3045/05 בן-ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין, תק-על 2006(4) 1725, 1731 (2006);

בג"ץ 1779/99 פלונית נ' שר הפנים פ"ד נד(2) 368, 375-376 (2000);

בג"ץ 2901/97 נעמת נ' שר הפנים תק-על 2002(1) 634, 640 (2002);

בג"ץ 2888/92 גולדשטיין נ' שר הפנים, פ"ד נ(5) 89, 93-94 (1994).

56. בפסיקה הודגש כי שיקול הדעת שניתן בידי פקיד המרשם שעה שהוא רושם את פרטיו של אדם במרשם האוכלוסין הוא טכני ומוגבל:

מרווח הפעולה של פקיד הרישום ואפילו של פקיד הרישום הראשי, ככל שהדבר נוגע לרישום הראשון, ולשינויים ברישום, אינו בלתי-מותחם, כי המחוקק ציין את הנושאים שיש לרשום, את תחומו של שיקול הדעת של פקיד הרישום, את חובת ההודעה על השינויים והוראות כיוצא באלה. אין לפקיד הרישום או לפקיד הרישום הראשי או לשר הפנים סמכויות מעבר לקלסיפיקציות ולדרכי הרישום הקבועות בחוק, או בתקנות שהותקנו מכוח הסמכה מפורשת שבחוק.

(בג"ץ 230/86 מילר נ' שר הפנים פ"ד מ(4), 436, 444-445 (1986)).

ובפרשת פונק-שלינגר הדגיש השופט זוסמן כי:

טעם לפגם מבחינת המינהל יש בכך שאזרח הבא להודיע פרטים לצרכים סטטיסטיים... יעמוד בפני פקיד חשדן שיצלול לנבכי עברו.

(פרשת פונק-שלינגר לעיל, בעמ' 252).

57. ההחלטה לפיה עדכון כתובתו של אדם במרשם האוכלוסין מהווה תנאי מהותי לעצם חוקיות מגוריו באותה כתובת – בלא כל בסיס חוקי מפורש ובלא כל פרסום רשמי – מעמידה את האדם במצב בלתי אפשרי וחותרת תחת עקרונות היסוד של המשפט:

58. גירושו של אדם מביתו שבגדה המערבית לרצועת עזה, תוך התבססות על כתובת בלתי מעודכנת, אינה שונה מן ההיבט החוקי והמשפטי מהוצאת אדם מביתו שבתל-אביב וגירושו לבאר-שבע או לקרית-שמונה – משום ששם מופיעה כתובתו במרשם האוכלוסין.

גם אם מבחינת המשיב מדובר בשתי סיטואציות שונות ועל כן בשלב מסוים קיבל החלטה פנימית להחיל עליהן כללים שונים – הרי מבחינת האזרח הפשוט וגם מבחינת הבסיס החוקי של מרשם האוכלוסין, **מדובר בהיינו הד**. מובן שאדם המתגורר בתל-אביב עם כתובת בלתי מעודכנת לא מעלה על דעתו כי יום בהיר אחד יפשטו כוחות הביטחון לפתע על ביתו ויגרשוהו משם משום שעל פי מרשם האוכלוסין הוא מתגורר במקום אחר.

הטענה לפיה עצם ההכרזה על "שטח סגור" מחייבת בהכרח קבלת "היתר כניסה" כתוב, "היתר שהייה" ו"היתר השתקעות"

59. המשיב טוען (בסעיף 19 לתגובתו) כי "בהתאם לצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית) (מס' 34) תשכ"ז-1967, הכניסה אליו והשהייה בו דורשות **היתר פרטני** מאת המפקד הצבאי, ומקל וחומר שהשתקעות - ישיבת קבע - באיו"ש מחייבת היתר מטעם המפקד הצבאי".

60. דהיינו, לעמדת המשיב, כל טענותיו האמורות לעיל בדבר דרישת "היתר כניסה", "היתר שהייה" ו"היתר השתקעות" – ובכלל זאת ההחלטה מסוף 2007 על הנפקתם של היתרי שהייה, וכן הטענות (חסרות הבסיס כאמור לעיל) לפיהן בקשות "היתרי השתקעות" יש להגיש

באמצעות הודעה על עדכון כתובת במרשם האוכלוסין וכיוב' – הכל כביכול גלוי, ברור ובבחינת מובן מאליו, על פי הצו בדבר שטחים סגורים.

61. אולם מדובר בהילוך משפטי חסר כל בסיס או עיגון בחקיקה בכלל ובצו האמור בפרט, כפי שיתואר להלן.

62. הצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית)(מס' 34) תשכ"ז-1967 (להלן: **הצו בדבר שטחים סגורים**), הוצא מכוח סעיף 70 לצו בדבר הוראות בטחון (אזור הגדה המערבית), תשכ"ז-1967, אשר **בוטל רשמית בשנת 1972** (והוחלף בצו אחר ושונה).

מבלי להדרש לשאלה האם ביטול הצו בדבר הוראות בטחון, מכוחו נעשתה ההכרזה, ביטל גם את ההכרזה עצמה, הרי ממילא במשך כעשרים שנה הייתה ההכרזה על הגדה כשטח סגור במובנים רבים לאות מתה, שכן עד שנת 1988 היו קיימים היתרים כלליים, אשר אפשרו את התנועה בין השטחים לבין ישראל באופן חופשי (היתר כניסה כללי (תושבי אזורים מוחזקים)(מס' 5)(יהודה והשומרון), תשל"ב-1972 והיתר יציאה כללי (מס' 5)(יהודה והשומרון), תשל"ב-1972).

63. בשנת 1988, לאחר פרוץ האינתיפאדה, התלה המפקד הצבאי את ההיתרים הכלליים. בהוראה בדבר התלית היתר כניסה כללי (תושבי אזורים מוחזקים)(מס' 5)(הוראת שעה)(יהודה והשומרון), התשמ"ח-1988 (להלן: **ההוראה בדבר התלית היתרים**), אשר נעשתה מכוח סעיף 90 לצו בדבר הוראות בטחון(יהודה והשומרון)(מס'378), התש"ל-1970, נקבע כי:

תושב אזור מוחזק כמשמעותו בהיתר לא יכנס לאזור ולא ישהה בו, אלא אם ניתן לו היתר אישי על ידי מפקד צבאי או מי מטעמו.

בהתאם להוראה זו, מי שהגיע מרצועת עזה וביקש להכנס לגדה המערבית לא יכול היה עוד להכנס לגדה באופן חופשי, אלא נדרש כי המפקד הצבאי יאשר ויאפשר את כניסתו. כפי שניתן לראות, בדומה לרובם המוחלט של הצוים המכריזים על "שטחים סגורים", גם בהוראה זו אין כל מגבלה על "השתקעות" או "העתקת מקום מגורים".

זאת ועוד – הוראה זו אף לא חייבה קבלת היתר כתוב, לא על פי לשונה – ולא על פי אופן יישומה בפועל. שכאן, כאמור, מי שהגיע מעזה, והותר מעברו דרך ישראל, התיר לו המפקד הצבאי להכנס לגדה המערבית בלא צורך בהיתר כלשהו.

כאמור לעיל, לא מדובר בעניין חריג, שכן ברחבי השטחים מצויים המוני "שטחים סגורים" אשר כניסה אליהם או מעבר דרכם אינם מחייבים היתר בכתב.

64. יצוין, כי גם הצו בדבר הוראות בטחון אשר מכוחו הוצאה ההוראה האמורה אינו קובע כללים פרטניים ביחס לשטח סגור ואינו מחייב היתר כזה או אחר דווקא, אלא קובע באופן כללי:

(א) מפקד צבאי רשאי להכריז על כל שטח או מקום שהם סגורים (להלן – שטח סגור).

(ב) נסגר שטח או מקום כאמור בסעיף קטן (א), רשאי מפקד צבאי לקבוע כי תחול עליו אחת מההוראות הבאות:

- (1) לא יכנס אדם לשטח הסגור;
- (2) לא יצא אדם מהשטח הסגור;
- (3) לא יכנס אדם לשטח הסגור ולא ישהה בו;
- (4) לא יכנס אדם לשטח הסגור ולא יצא ממנו.

(ג) מפקד צבאי רשאי בהיתר אישי או בהיתר כללי לפטור אדם מהוראות ההכרזה בדבר סגירת שטח או מקום כאמור בסעיף זה.

(ד) הפר אדם הוראות הכרזה בדבר סגירת שטח או מקום, לפיה נאסרה הכניסה לשטח סגור או השהייה בו, או תנאי היתר שניתנו על פי סעיף זה, יהיו כל חייל, שוטר או רשות מוסמכת שנתמנתה לכך רשאים להוצאו אל מחוץ לשטח הסגור.

סעיף קטן זה לא יחול על תושב קבוע בשטח הסגור.

65. כפי שניתן לראות, מדובר בסעיף כללי, המעניק למפקד הצבאי סמכות להכריז על "שטח סגור" ולקבוע הוראות שונות לגביו, על פי בחירתו והחלטתו, מתוך כמה אפשרויות.

כידוע, ברחבי השטחים קיימים עשרות (אם לא מאות) שטחים סגורים: חלקם קבועים וחלקם זמניים, חלקם חלים על כלל האוכלוסיה, וחלקם חלים על קבוצה מסויימת בלבד, חלקם מחייבים היתר בכתב ואילו אחרים מחייבים אישור בעל-פה מהגורם הצבאי שבשטח, חלקם מיושמים בקפדנות, ואחרים הפכו לאות מתה מזה שנים רבות. כל שטח סגור ונסיבותיו, כל צו והוראותיו.

66. יצוין, כי הצוים – כמו גם הצו בדבר הוראות בטחון וכמו ההוראה בדבר התלית היתרים – אינם מבחינים בין "שהייה" לבין "העתקת מקום מגורים" או "השתקעות". דהיינו, מי שהותרה כניסתו בהתאם לאמור בצו הספציפי, לא חלות עליו מגבלות נוספות כלשהן.

67. על כן, במקרים בהם ביקש המפקד הצבאי להגביל במפורש את האפשרות "להשתקע" ו"להעתיק את מקום המגורים", הוא עשה זאת בצו מפורש, בנפרד ובנוסף להכרזה על השטח כשטח סגור.

כך נעשה, למשל, במסגרת תוכנית "ההתנתקות", כאשר שטחי הגדה המערבית שנועדו לפינוי הוכרזו כשטחים סגורים (למרות שהם ממילא נמצאים כבר בתוך שטח הגדה המערבית שהוא "שטח סגור"), ובנוסף לכך ראה המפקד הצבאי לנכון להוציא צו נפרד בדבר "איסור העתקת מקום מגורים" לאותם שטחים.

העתק הצו בדבר איסור העתקת מקום מגורים (יהודה והשומרון) (מס' 1556), התשס"ה-2005 מצורף ומסומן ע/18.

68. למעשה, גם מתוקף ההכרזה על הגדה המערבית כ"שטח סגור", קבע המפקד הצבאי כי קבוצת אנשים מסויימת ויחידה אכן נדרשת במפורש לקבל "תעודת היתר אישית" על מנת "להעתיק את מקום המגורים לאזור באופן קבוע": ישראלים.

הצו המסדיר את תנועתם של ישראלים לתוך הגדה המערבית (היתר כניסה כללי (מס' 5) (תושבים ישראלים ותושבי חוץ) (יהודה והשומרון), תש"ל-1970) קובע בסעיף 6)2 כי אחד התנאים לכניסת **ישראלים** לאיזור הוא :

אין להעתיק את מקום המגורים לאזור באופן קבוע או ארעי אלא על-פי תעודת היתר אישית שניתנה על-ידי מפקד צבאי.

69. המפקד הצבאי בחר שלא לקבוע הוראה דומה כאשר מדובר בתושבי השטחים, וכאמור, אכן, מעולם לא היו קיימים "היתרי השתקעות" לתושבי שטחים.

70. למותר לציין, כי ככל הידוע לעותרים אין אף לא מתנחל ישראלי אחד בשטחים, אשר החזיק או מחזיק ב"תעודת היתר אישית" לשם העתקת מקום מגוריו לשטחים.

הנסיון להחיל על העותר באופן רטרואקטיבי תפיסות וכללים שהתגבשו שנים רבות לאחר שעבר לגדה המערבית כדין

71. כאמור לעיל, נקודת המוצא של הסכם הביניים (שבמסגרת יישומו הוצב העותר בגדה המערבית) הינה כי :

שני הצדדים להסכם רואים בגדה המערבית וברצועת עזה יחידה טריטוריאלית אחת, ששלמותה ומעמדה יישמרו במשך תקופת הביניים (פרק 5 סעיף XXXI).

72. עמדתו הנוכחית של המשיב, הרואה ככל הנראה ברצועת עזה ובגדה המערבית שתי יחידות טריטוריאליות נפרדות, ועל כן מחייבת, אולי, "היתר מיוחד" על מנת שפלסטיני המתגורר ב"יחידה" אחת יעבור להתגורר ב"יחידה" השנייה, **הינה עמדה חדשה**, הסותרת באופן מוחלט את עקרון היסוד שבהסכם הביניים, ואת עמדתה הברורה והמוצהרת של ישראל בעת חתימתו של הסכם הביניים ויישומו ובעת מעברו של העותר.

בתקופה בה עבר העותר להתגורר בגדה המערבית ואף שנים לאחר מכן, לא היה ספק כי ישראל רואה בגדה המערבית וברצועת עזה **יחידה טריטוריאלית אחת**. על כן מובן מדוע במשך שנים לא היה קיים כלל "היתר השתקעות בגדה" או "היתר שהייה" לפלסטינים ומדוע לא היה כלל צורך בהיתרים כאלה.

ההפך הוא הנכון: בתקופה בה עבר העותר שקדו הצדדים על קידום פתרונות אשר **יקלן** את המעבר החופשי בין רצועת עזה והגדה המערבית. כזכור, הדברים הגיעו לשיא כאשר לקראת סוף שנת 1999 נפתח למשך כשנה **המעבר הבטוח**, בהתאם להסכם הביניים, **אשר אפשר מעבר חופשי כמעט של פלסטינים הלוך וחזור בין עזה לבין הגדה המערבית**.

73. ככל שחל שינוי בעמדתו של המשיב, אשר החל בעת האחרונה ליישם מדיניות של "בידול" בין רצועת עזה לגדה המערבית, להטיל מגבלות על המעבר ביניהן, או לחייב לראשונה החזקת היתרים שונים ומשונים וכיוב' (מבלי להדרש בשלב זה לשאלה האם מדובר במגבלות ובדרישות חוקיות), בודאי שאין לזקוף זאת לחובת העותר, אשר מעברו נעשה בהסכמת

ישראל ואף בהתאם לעמדתה הרשמית, ואשר לא הייתה לו כל סיבה לחשוד שיש אף שמץ של "חוסר חוקיות" במגוריו בביתו.

74. מקוממת במיוחד עמדת המשיבים לפיה יש לבחון את עניינו של העותר כפי שנבחן עניינם של מי שמבקשים **לעבור כעת מעזה לגדה המערבית** – ואף להחיל בעניינו את "נוהל טיפול בבקשות השתקעות" שהמשיב קבע ביום **8.3.09**, דהיינו לפני כחודש ימים בלבד.

75. מובן שאין כל דמיון או הקבלה בין השיקולים הנוגעים למי שמבקש **כעת** לעבור בפועל בין עזה לגדה, לבין שיקולים הנוגעים למי שמתגורר כבר ארבע-עשרה שנה בביתו שבגדה המערבית.

פסקי הדין אליהם מפנה המשיב ומקרים אחרים

76. המשיב מפנה לשלושה פסקי דין בניסיון לתמוך בעמדתו. אולם עיון בפסקי הדין מגלה שאין בהם דבר אשר עשוי לחזק את עמדת המשיב.

77. בעניין גינים (בג"ץ 7880/03), בית המשפט הנכבד לא שוכנע כי העותר התגורר בעיר קלקיליה טרם מעצרו. באותו מקרה אף החליט בית המשפט להשאיר את הדלת פתוחה בפני העותר לפנות אליו שוב לצורך שקילת עניינו מחדש, **במידה שיוכל להמציא פריטים נוספים שיתמכו בטענתו הנ"ל באשר למקום המגורים טרם שחרורו**.

בדומה לכך, גם בעניין אלנבאהין (בג"ץ 10735) קבע בית המשפט כי לא שוכנע שהעותר אכן מתגורר בגדה המערבית, אלא קבע כי **"מהחומר שלפנינו עולה, כי מקום מגוריו הוא בעזה"**.

78. בעניין ורד (בג"ץ 3519/05) דובר בכלל באדם אשר **שוחרר כבר לרצועת עזה**, ובית המשפט דן בעתירה בה התבקש המשיב **להתיר את מעברו דרך ישראל לגדה המערבית**. באותו מקרה בית המשפט **נמנע מלהכריע בכל הסוגיות העקרוניות**, לאחר שהעותר הוכרז כ"מבוקש" ובקשתו לשוב לגדה המערבית הפכה לבלתי מעשית ממילא, כדברי בית המשפט:

משמעות הכרזתו של העותר כמבוקש היא כי הוא מסתתר מפני גורמי הביטחון כפעיל טרור צבאי. בנסיבות אלה נראה כי עתירה זו, אף שהיא מעלה שאלות עקרוניות לא פשוטות, הפכה לעתירה תיאורטית.

"חוד החנית" של העתירה הוא עניינו הפרטני של העותר ומשהפך עניין חזרתו של העותר לאזור יהודה ושומרון בלתי מעשי לעת הזו, ממילא אין עוד טעם לדון בשאלות הכלליות שהעלו העותרים, נכבדות ככל שתהיינה.

יצוין כי מפסק הדין עולה כי בית המשפט דווקא **ראה את הבעייתיות הרבה בסיטואציה בה אדם מגורש מביתו על סמך הרישום במרשם האוכלוסין**, שכן על אף התייתרות העתירה מצא בית המשפט לנכון להעיר כי:

בשולי הדברים ראינו לציין כי מן הראוי שהמשיבים ישקלו קביעת נוהל אשר יאפשר למורחק, בנסיבות מתאימות וגם ללא הוצאת צו לתיחום מגורים, הליך של שימוע להעלאת טענותיו שעה שהוא חולק על הרישום במרשם האוכלוסין הפלסטיני.

79. יתרה מכך, קיימות אינספור דוגמאות המעידות על כך שככלל, בעקבות עתירות לבית המשפט, התיר המשיב למי שגורשו מהגדה לרצועה בהסתמך על מענם הרשום בעזה, אך הצליחו להראות שאכן התגוררו בגדה, לשוב לבתיהם בגדה המערבית בלא תנאים או מגבלות.

80. כך היה, למשל, בעניינם של מר חאלד כחלות, מר נדאל נבאהין, ומר מוחמד ג'דילי, שעניינם הוזכר לעיל:

בבג"ץ 5504/03 **כחלות נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, נדון עניינו של פלסטיני בן 30, יליד עזה, אשר השתקע ברמאללה, לאחר 11 שנים בהן התגורר בקביעות בגדה המערבית, ואף נישא לתושבת רמאללה. אותו עותר שינה את מענו במרשם לרמאללה, אולם ישראל לא הכירה בשניו. הוא נעצר בגשר אלנבי וגורש לרצועת עזה. משנדרש המשיב להציג את מקור הסמכות לגירושו של העותר לעזה, בחר שלא להעמיד את עמדתו לביקורת שיפוטית ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה המערבית.

בבג"ץ 3555/05 **נבאהין נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, ובבג"צ 4465/05 **גדילי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, שוב נדון עניינם של תושבים פלסטינים שגורשו מביתם בגדה המערבית לרצועת עזה, אך ורק בשל העובדה כי מענם הרשום היה "עזה".

העתירה הראשונה, בבג"ץ 3555/05, עסקה בליד קלקיליה, אשר בשל העובדה שמשפחתו מעזה במקור, נרשם מענו הרשום בכתובת פיקטיבית ברצועה. הוא נתפס על ידי משטרת הגבולות וגורש לעזה.

בעתירה השנייה, בבג"ץ 4465/05, נדון עניינו של תושב פלסטיני שהתגורר ביריחו. הוא נקלע בטעות למקום הלא נכון בזמן הלא נכון ונעצר על ידי כוחות צבא שביקשו לעצור אנשים אחרים. הוא שוחרר כעבור כמה ימים - והועבר אחר כבוד לעזה.

בשני המקרים הנ"ל העדיף המשיב, לאחר הגשת העתירה, לאפשר את חזרתם של העותרים לגדה, ולא להעמיד את התזה המשפטית שלו לביקורת שיפוטית.

81. בבג"ץ 396/06 **קעיס נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, נדון עניינם של בני משפחה, פלסטינים תושבי הרשות הפלסטינית. העותרים, זוג הורים וחמשת ילדיהם, השתקעו בגדה המערבית בשנת 1999. בשנת 2005 נסעה העותרת לבקר אצל הוריה ברצועת עזה. היא ובנה הקטן קיבלו היתר מעבר, אך כשביקשו לחזור לביתם עם תום הביקור, סירבו המשיבים לבקשה בטענה כי המשפחה צריכה לחזור לעזה. גם כאן התיר המשיב את חזרתם לביתם שבגדה המערבית בעקבות העתירה.

82. בבג"ץ 5463/06 **אפנדי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, נדון עניינו של פלסטיני, תושב השטחים. בשנת 1991 עבר העותר להתגורר יחד עם בני משפחתו בביר נבאלה שבגדה המערבית. 15 שנה לאחר מכן, ביום 4.2.06, נתפס קרוב לביתו בביר נבאלה וגורש מייד לרצועת עזה, בשל העובדה שמענו הרשום הוא בעזה. בעקבות העתירה הסכימו המשיבים להתרת שובו לביתו שבגדה.

83. בבג"ץ 9951/06 **אבו בטיחאן נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, נדון עניינו של פלסטיני, תושב השטחים. בשנת 1998 עבר העותר להתגורר בגדה המערבית, שם הכיר את אשתו ובנה לו משפחה. בחודש ינואר 2006 עבר העותר לרצועת עזה, דרך ישראל - עם אשתו שהייתה אז בהריון, ועם בנם בן השנה וחצי - על מנת להשתתף בהלוויית אחיו. בחודש אוגוסט 2006 ניתן אישור מעבר מעזה לגדה, דרך ישראל, לאשתו וילדו בלבד, לאור הריונה ומצבה הרפואי הקשה, והיות והמען הרשום שלה הינו טולכרם שבגדה המערבית. בקשתו של העותר להיתר סורבה. בעקבות העתירה הסכימו המשיבים להתיר את שובו לביתו שבגדה, כמבוקש.

84. בבג"ץ 810/07 **אבו שעבאן נ' המפקד הצבאי בגדה המערבית**, נדון עניינו של צעיר פלסטיני, אשר מענו הרשום הנו עזה, למרות שרוב חייו התגורר בחברון שבגדה המערבית. בשל ויכוח שפרץ בינו לבין אביו, ברח הצעיר לעזה בשנת 2005 ומאז לא הצליח לקבל היתר כניסה לישראל לצורך חזרתו לבית אביו. לאחר הגשת העתירה הסכימו המשיבים כי העותר יחזור לבית הוריו.

85. בבג"ץ 9386/07 **פיראני נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, שהוזכר לעיל, נדון עניינו של פלסטיני, אשר עבר בשנת 1997 עם הוריו מרצועת עזה לגדה המערבית. הוא נישא ונולדו לו שני ילדים. בשנת 2006 עבר לרצועת עזה על מנת לבקר את אחיו החולה. המשיב סירב תחילה להתיר את כניסתו לישראל, בהסתמך על מענו הרשום ברצועת עזה, וכאמור לעיל, בהמשך הודיע כי עליו להמציא מסמכים המעידים על מרכז חיים בגדה. בעקבות העתירה הסכים המשיב להתיר את שובו לאשתו וילדיו.

86. **יודגש, כי בכל המקרים האמורים, בלא יוצא מן הכלל, התיר המשיב את שובם של העותרים לבתיהם בגדה המערבית באמצעות היתר חד-יומי לכניסה לישראל, אשר שימש לשם מעברם הקצר דרך ישראל, ותו לא. איש מהם לא קיבל "היתר שהייה", "היתר השתקעות" או כל היתר אחר לשם המשך שהייתם ומגוריהם בבתיהם שבגדה – על אף שמענם הרשום של כולם הינו "עזה".**

סיכומם של דברים

87. הנה כי כן, העותר עבר מרצועת עזה לגדה המערבית כדין, ואף לא הייתה לו כל סיבה להניח כי פעל שלא כדין:

מעברו נעשה באופן רשמי, בתיאום מלא עם ישראל ועל פי הסכם הביניים;
גורמי המשיב התירו בפועל את כניסתו לגדה באופן גלוי ומוצהר, בלא כל טענות, מגבלות או דרישות. היתרים נוספים לא היו קיימים כלל.

זמן מה לאחר מעברו אף נפתח "המעבר הבטוח" אשר אפשר מעבר חופשי בין עזה לגדה;
לאחר שנעצר לזמן קצר בשנת 2002 שחררו אותו גורמי המשיב לביתו בלא טענות כלשהן;
במקרים רבים אחרים בהם גורשו פלסטינים המתגוררים בגדה לעזה בשל מענם הרשום בעזה –
התיר המשיב את חזרתם לבתיהם בעקבות עתירה, גם אז בלא כל צורך בהיתר "שהייה" או
"השתקעות" כלשהו.

88. הדברים ברורים: העותר אכן לא ביקש ולא קיבל "היתר שהייה" או "היתר השתקעות" –
פשוט מכיוון שאלה לא היו קיימים כלל. המפקד הצבאי התיר את הכניסה לגדה פשוט
באמצעות פתיחת השער בפני המבקש, בלא מגבלות, בלא דרישות ובלא היתרים מיוחדים.

89. משמעותה של התיזה שמציג המשיב, הינה כי כל מי שעבר מעזה לגדה, במשך עשרות שנים,
ועד ליום 25.12.07 (המועד בו הנפיק המשיב את היתר השהייה הראשון אי פעם) – גם אם עבר
באופן גלוי ורשמי ובהסכמת המשיב עצמו – יוכרז עתה בדיעבד כ"מסתנן" בביתו שלו
והמשיב יבקש להחיל עליו רטרואקטיבית נהלי מעבר שקבע לפני חמישה שבועות!

90. לא יתכן שהמפקד הצבאי יכריז באופן לאקוני על "שטח סגור"; לא יקבע כל מנגנון של
"היתרי שהייה" או היתרים כתובים אחרים ביחס לכך; לא יקבע כל מגבלה על "העתקת
מקום המגורים" (להבדיל ממקרים אחרים בהם עשה זאת במפורש); יאפשר בפועל את
הכניסה באופן גלוי ורשמי בלא כל דרישות או מגבלות – ולאחר שנים יבוא בטענות למי שפעל
בדיוק בהתאם לכך ויגרשו כ"מסתנן" מהבית בו הוא מתגורר שנים רבות, ממשפחתו,
ממכריו, מסביבתו ומחיו.

על אחת כמה וכמה כאשר משמעות הגירוש היא העמדתו במצב של סכנת חיים של ממש.

91. לא בכדי קבע בית המשפט הנכבד כי:

נקודת המוצא העקרונית הינה, כי הוצאתו של אדם ממקום מגוריו והעברתו
הכפויה למקום אחר פוגעת קשות בכבודו, בחירותו ובקניינו. ביתו של אדם
אינו רק קורת גג לראשו אלא גם אמצעי למיקומו הפיזי והחברתי של אדם, של
חיו הפרטיים ויחסיו החברתיים...

מספר זכויות אדם בסיסיות נפגעות בשל עקירתו הלא רצונית של אדם מביתו
והעברתו למקום אחר, גם אם העברה זו אינה כרוכה בחצייתו של גבול מדיני.

(בג"ץ 7015/02 עגורני נ' מפקד כוחות צה"ל, תק-על 2002(3) 1021, 1026 (2002).

92. לאור האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בעתירה, ולאחר שמיעת המשיב לעשותו למוחלט. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד:

- א. להוציא צו ביניים אשר יורה למשיב להמנע מלגרש את העותר 1, מביתו שבגדה המערבית לרצועת עזה, כל עוד העתירה תלויה ועומדת.
- ב. להורות על שחרורו המידי של העותר מן המשמורת הבלתי חוקית בה הוא מוחזק לביתו, כאמור בבקשה לצו "הביאס קורפוס" המוגשת בצמוד לתגובה זו.
- ג. ככל שעל אף האמור בתגובה זו ובבקשה לצו "הביאס קורפוס" המוגשת בצמוד לה, יוחלט שלא לשחרר את העותר באופן מידי לביתו, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון בדחיפות מירבית.

23 באפריל 2009

עידו בלום, עו"ד
ב"כ העותרים

[ת.ש. 60480]